BETEGJOGI TÁJÉKOZTATÓ

I. A BETEG JOGAI

Betegjog mindazon jogosultságok összessége, amelyek az egészségügyi ellátás során az igénybevevő személyt megilletik. A betegjogoktól nem választhatóak el a beteg kötelezettségei sem - mindezeket az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény II. fejezete (6-27.§) határozza meg. Az alábbiakban mindezek általános összefoglalója olvasható.

1. AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSHOZ VALÓ JOG

Ez az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátást, a fájdalom csillapítását, illetve a szenvedés csökkentését is jelenti. Az egészségügyi ellátáshoz való jog akkor megfelelő, ha a vonatkozó szakmai, etikai szabályok, irányelvek betartása megtörténik. Folyamatosan hozzáférhetőnek kell lennie az ellátásnak, ami azt jelenti, hogy a beteg egészségügyi állapotának megfelelő ellátási szinten, például alapellátásban, járó,- vagy fekvőbeteg ellátásban kell az adott ellátást biztosítani.
A MeDoc Egészségközpont Kft. (továbbiakban: Szolgáltató) olyan magánszolgáltató, amelynek működési engedélye ellátási kötelezettséget nem ír elő számára. Ennek megfelelően - a szükséges esetben elvárható sürgősségi segítségnyújtáson túl - a Szolgáltató jogosult saját szolgáltatásának nyújtását felfüggeszteni.

2. AZ EMBERI MÉLTÓSÁGHOZ VALÓ JOG

A betegen kizárólag az ellátáshoz szükséges beavatkozások végezhetők el, továbbá a beteg ellátása során szeméremérzetére tekintettel ruházata csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolítható el. A beteget csak méltányolható okból és indokkal lehet várakoztatni. A beteg az ellátás során korlátozható jogainak gyakorlásában, de csak indokoltan a törvény szerinti feltételek fennállása esetén. A beteg személyes szabadsága is korlátozható ugyan de, csak sürgős esetben, illetve mások és saját testi épsége, egészsége, élete megóvása érdekében. A korlátozó intézkedéseket főszabály szerint a kezelőorvos rendelheti el. (Kivételt képeznek ez alól azok az intézmények, ahol nincs állandó orvosi felügyelet: akkor a korlátozó intézkedést a szakápoló is elrendelheti, úgy hogy arról a kezelőorvost jóváhagyás céljából értesíti.) A korlátozó intézkedésről a területileg illetékes szakterületnek megfelelő jogvédelmi képviselőt (betegjogi, ellátottjogi vagy gyermekjogi képviselőt) is értesíteni kell. Az intézkedés jóváhagyása esetén az orvosnak jogszabályban meghatározott időközönként felül kell vizsgálnia a korlátozó intézkedés elrendelésének jogszerűségét. A korlátozás addig tarthat, amíg az elrendelés oka fennáll.

3. A KAPCSOLATTARTÁS JOGA

Ez a jog magában foglalja, hogy a betegnek joga van a gyógykezelés ideje alatt szeretteivel, hozzátartozóival, és egyéb személyekkel kapcsolatot tartani, látogatókat fogadni, vagy egyes személyeket a látogatásból kizárni. E jog gyakorlása mindig a gyógyintézetben meglevő feltételektől függ. Természetesen a joggyakorlás feltétele a betegtársak jogainak tiszteletben tartása és a betegellátás zavartalanságának biztosítása.

- Súlyos állapotú betegnek joga van ahhoz, hogy az általa, vagy cselekvőképtelensége esetén törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon.
- A kiskorú beteg mellett tartózkodhat szülője vagy törvényes képviselője, illetve az általuk megjelölt személy.

A betegeket megilleti a vallási meggyőződésüknek megfelelő egyházi személlyel való kapcsolattartás és a szabad vallásgyakorlás joga is.

4. A GYÓGYINTÉZET ELHAGYÁSÁNAK JOGA

Ez alapján a beteg a gyógyintézetet elhagyhatja, ha azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti. Amennyiben a beteg bejelenti a távozási szándékát vagy bejelentés nélkül távozik, akkor ezt a kezelőorvosnak rögzíteni kell a beteg egészségügyi dokumentációjában. A gyógyintézet elhagyásának joga elsősorban fekvőbeteg-ellátásban releváns szabályozás, azonban a Szolgáltató működésében is szerephez jut, amennyiben a páciens az elhagyási jog gyakorlásakor mások testi épségét veszélyeztetné (fertőzés, fizikai sérelem, stb.).

5. A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

Megkülönböztetjük az önrendelkezési és a terápiás célú tájékoztatáshoz való jogot.

- Az önrendelkezési tájékoztatás célja, hogy a beteg megalapozottan dönthessen a kezelésbe történő beleegyezésről vagy elutasításról.
- A terápiás tájékoztatás célja a terápiához kapcsolódó tudnivalók a beleegyezés után, például életvezetési tanácsok, vagy a kontroll szükségessége. A betegnek joga van számára egyéniesített formában, érthető módon történő, teljes körű tájékoztatásra:
  - egészségi állapotáról, annak orvosi megítéléséről,
  - javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról, azok elvégzésének előnyeiről, kockázatairól, tervezett időpontjaikról, a vizsgálatokkal kapcsolatos döntési jogáról,
  - az ellátás folyamatáról, várható kimeneteléről,
  - a további ellátásokról, lehetséges alternatív eljárásokról, módszerekről,
  - a javasolt életmódról,
  - a vizsgálatok eredményéről.

A betegnek joga van:

- megismerni az ellátásában közreműködő személyek nevét, szakképesítését, beosztását,
- a tájékoztatás során és azt követően kérdéseket feltenni,
- megjelölni azt a személyt, akit az orvos tájékoztathat, illetve kizárni személyeket a tájékoztatásból. A tájékoztatásról a cselekvőképes beteg lemondhat, azonban, ha a beavatkozásra a beteg kezdeményezésére kerül sor, lemondása csak írásban érvényes.

6. AZ ÖNRENDELKEZÉSHEZ VALÓ JOG

A betegnek joga van szabadon dönteni az egészségügyi ellátás igénybevételéről, a beavatkozásokba történő beleegyezésről, illetve azok visszautasításáról. Cselekvőképes beteg megnevezheti azt a személyt, aki jogosult helyette a beleegyezés és visszautasítás jogát gyakorolni, illetve hozzátartozói közül bárkit kizárhat ezen jog gyakorlásából. Amennyiben a beteg cselekvőképtelen és nincs helyettes nyilatkozattételre jogosult személy, akkor az egészségügyi törvény által meghatározott sorrend érvényesül a beleegyezés és visszautasítás jogának a gyakorlására: törvényes képviselő, házastárs vagy élettárs, gyermek, szülő, testvér, nagyszülő, unoka.

A beteg beleegyezése nem szükséges, ha:

- a beteg közvetlen életveszélyben van,
- a beavatkozás elmaradása mások testi épségét, egészségét veszélyezteti,
- a helyettes joggyakorló beleegyezése késedelemmel jár, a beavatkozás késedelme pedig a beteg egészségének súlyos vagy maradandó károsodásához vezet,

- invazív (testen belüli) beavatkozás közben szükségessé válik a műtét kiterjesztése, és a kialakult állapot sürgős szükségnek minősíthető.

A beteg beleegyezése történhet szóban, írásban, ráutaló magatartással, amelyet bármikor visszavonhat.
Írásbeli nyilatkozat kell:

- minden műtéti, illetve az emberi testbe hatoló komolyabb beavatkozás előtt,
- bármely, életében eltávolított sejtjének, szövetének, szervének, testrészének – egészségügyi ellátással össze nem függő – bármilyen célú felhasználásához.

7. AZ ELLÁTÁS VISSZAUTASÍTÁSÁNAK JOGA

E szerint minden cselekvőképes beteget megillet az ellátás visszautasításának joga kivéve, ha ezzel mások életét, vagy testi épségét veszélyezteti. Lehetőség szerint fel kell tárni, hogy mi vezette a beteget arra, hogy a kezelést visszautasítsa, és tájékoztatni kell a kezelés elmaradásának következményeiről. Meg kell kísérelni, hogy a döntését megváltoztassa, de nem szabad a döntés megváltoztatására kényszeríteni. A beteg minden olyan ellátást, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, csak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban, illetve írásképtelensége esetén két tanú együttes jelenlétében utasíthat vissza.

Ez a jog nem illeti meg a cselekvőképtelen és a korlátozottan cselekvőképes beteget. Életmentő vagy életfenntartó ellátás visszautasítására egy 3 tagú orvosi bizottság (pszichiáter, szakorvos, kezelőorvos) vizsgálatát követően van mód. A bizottságnak egybehangzóan és írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a beteg döntését a következmények tudatában hozta meg, a beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül – megfelelő egészségügyi ellátás mellett is – halálhoz vezet és gyógyíthatatlan. A beteget a vizsgálatot követő 3. napon ismételten nyilatkoztatni kell két tanú előtt. A beteg nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást, ha várandós és előre láthatóan képes a gyermek kihordására. A cselekvőképességében bármely módon korlátozott beteg esetében, – életmentő vagy életfenntartó ellátás visszautasításakor – az egészségügyi szolgáltató indít keresetet a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül jár el. A visszautasításra vonatkozó jognyilatkozat bármikor, alaki kötöttség nélkül visszavonható. Cselekvőképes személy – későbbi esetleges cselekvőképtelensége esetére – közokiratban előre rendelkezhet a visszautasításról, illetve a helyettes joggyakorlóról, (ún. élő végrendelet).

8. AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOKUMENTÁCIÓ MEGISMERÉ SÉNEK JOGA

Az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik. A beteg jogosult

- a gyógykezeléssel összefüggő adatainak kezeléséről tájékoztatást kapni,
- a rá vonatkozó egészségügyi adatokat megismerni,
- az egészségügyi dokumentációba betekinteni, azokról kivonatot vagy másolatot készíteni, valamint saját költségére másolatot kapni,
- több résztevékenységből álló, összefüggő ellátási folyamat végén vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást követően írásbeli összefoglaló jelentést (zárójelentést) kapni,
- az általa pontatlannak vagy hiányosnak vélt – rá vonatkozó – egészségügyi dokumentáció kiegészítését, kijavítását kezdeményezni. A beteg halála után törvényes képviselője, közeli hozzátartozó- ja, valamint örököse – írásos kérelme alapján – jogosult a halál okával összefüggő vagy összefüggésbe hozható, továbbá a halál bekövetkezését megelőző gyógykezeléssel kapcsolatos egészségügyi adatokat megismerni, az egészségügyi

dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot, másolatot készíteni vagy saját költségére másolatot kapni.

Az egészségügyről szóló törvény kivételesen lehetőséget ad a pszichiátriai betegek esetén a dokumentáció megismeréséhez való jog orvos általi korlátozására, ha alapos okkal feltételezhető, hogy a dokumentáció megismerése a beteg gyógyulását nagymértékben veszélyeztetné, vagy más személy személyiségi jogait sértené. A korlátozásról a betegjogi képviselőt és a beteg törvényes vagy meghatalmazott képviselőjét haladéktalanul értesíteni kell.

9. AZ ORVOSI TITOKTARTÁSHOZ VALÓ JOG

A beteg jogosult arra, hogy az ellátásában részt vevő személyek a rá vonatkozó adatokat bizalmasan kezeljék. A betegnek joga van:

- eldönteni, hogy állapotáról kinek adható felvilágosítás, illetve ki is zárhat személyeket a tájékoztatásból,
- olyan körülmények biztosításához, amikor gyógykezelése során csak az ellátásában részt vevő személyek vannak jelen.

II. A BETEG KÖTELEZETTSÉGEI

Ezekről a MeDoc Egészségközpont Általános Szerződési Feltételei c. dokumentum ad részletes tájékoztatást, az alábbiakban a jogszabályi kötelezettségek felsorolása olvasható:
A beteg – amennyiben ezt egészségi állapota lehetővé teszi – köteles az ellátásában közreműködő egészségügyi dolgozókkal képességei és ismeretei szerint az alábbiak szerint együttműködni:

- tájékoztatni őket mindarról, amely szükséges a kórisme megállapításához, különösen minden korábbi betegségéről, gyógykezeléséről, gyógyszer vagy gyógyhatású készítmény szedéséről, egészségkárosító kockázati tényezőiről,
- tájékoztatni őket – saját betegségével összefüggésben – mindarról, amely mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti, így különösen a fertőző betegségekről és a foglalkozás végzését kizáró megbetegedésekről és állapotokról,
- tájékoztatni őket minden, az egészségügyi ellátást érintő, általa korábban tett jognyilatkozatáról,
- a gyógykezelésével kapcsolatban tőlük kapott rendelkezéseket betartani,
- a gyógyintézet házirendjét betartani,
- a térítési díjat megfizetni,
- jogszabályban előírt személyes adatait hitelt érdemlően igazolni.

A beteg és hozzátartozói jogaik gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani más betegek jogait, az egészségügyi szolgáltató működési rendjét, továbbá nem sérthetik az egészségügyi dolgozók törvényben foglalt jogait.

III. A BETEGJOGI KÉPVISELŐ

Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK) központi hivatalként ellátja a betegek jogainak hatékony védelmét és emellett letéteményese az ellátotti és gyermeki jogok védelmének is. A beteg vagy a panaszos közvetlenül az OBDK szervezeti keretein belül működő – területi illetékességgel rendelkező – betegjogi képviselőhöz, illetve a központi panaszirodához fordulhat. A betegjogi képviselő –

törvényekben és a jogszabályokban meghatározott keretek között – védi a betegek jogait, segíti őket azok megismerésében és érvényesítésében.
A betegjogi képviselők elérhetőségei OBDK honlapján (www.obdk.hu) és az egészségügyi szolgáltatók (kórházak, klinikák, szakrendelők) hirdetményein, illetve internetes oldalán is megtalálhatók. A betegjogi képviselők és az OBDK részletes panaszkezelési tájékoztatója az OBDK honlapján érhető el.

A BETEGJOGI KÉPVISELŐ

- segít a betegnek panasza megfogalmazásában,
- kezdeményezheti a panasz kivizsgálását,
- a beteg, – illetve egészségügyi okból történő akadályoztatása esetén a hozzátartozó – írásbeli meghatalmazása alapján panaszt tehet az egészségügyi szolgáltató vezetőjénél, fenntartójánál, továbbá a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben eljár az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál, és ennek során képviseli a beteget,
- segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltételében.

A Medoc Egészségközpont számára kijelölt illetékes betegjogi képviselő:

SZÉCSINÉ FAZEKAS MÁRTA	
marta.szecsine@ijsz.bm.gov.hu	**+36 20 489 9506** *melyen elérhető* hétfőtől-csütörtökig 08:00–16:30 óra között pénteken 08:00–14:00 óra között

A jogvédelmi képviselő az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ munkatársa, intézményünktől független személy.
A fenti elérhetőségek sikertelensége esetén az IJSZ zöld száma: +36 80 620 055
On affairs of patients' rights foreign language patients should contact the following phone number / Patienten vom Ausland können informationen über Patientenrechte-Fragen an der Telephonnummer: +36 20 4899 614

2024. december 4.

Bálint Ádám
cégvezető
Medoc Egészségközpont Zrt.